

ВАСИЛИЙ ЖУКОВСКИ ЛЮДМИЛА

Превод от руски: Александър Миланов, —

chitanka.info

„Мили мой, кажи, къде си?
Сякаш вихър те отнесе.
Може би ми измени
във далечните страни?
Или хладната могила
твоя взор е угасила?“
Тъй Людмила, впила взор
към далечния простор,
насред кръстопът тъжала.
„Ще се върне ли — шептяла —
от страната чужда той
след затихналия бой?“

Облак прах в далечината —
в дълъг строй блести войската.
Тропот. Мечове звънят;
медните тръби тръбят;
ризници, със прах покрити;
шлемове, с венци обвити;
идва войнският строй;
старци и деца безброй,
и жени, и годеници
срещат милите войници...
А Людмила?... „Той е там...
Крачи с войните насам...“

Сладък час — съединение!...“
Войнското опълчение
преминава в стегнат строй.
Где е твоят мил герой,
твоята, Людмила, радост?
„Ах, прости, надежда-сладост!“
Няма го. И мълчешком
тя се връща в своя дом.
Плаче, скръбен лик склонила.

„Разтвори се, земя мила!
Прибери ме в своята гръд!
Няма обич втори път.“

„Що се случи с теб, Людмила? —
майка ѝ със страх извила. —
Господи, покой ѝ дай!“
„Всичко свърши, майко! Край
на надеждите ни вече!
Ах, небето се отрече
най-безмилостно от нас!
А със вяра чаках аз
на обета изпълнение
от светото провидение.
Няма милост бог. За мен
свърши всичко в този ден.“

„Грях е, дъще, да роптаеш.
Бог в скръбта ще опознаеш.
Той е наш всеблаг отец.
Стон не стига до мъртвец.“
„Всичко, майчице, отмина.
Вратата ми в бог загина.
А с молитви във нощта
пред иконата света
колко сълзи съм проляла!
Ах, в душата наболяла
никога като преди,
радостта не ще цъфти!

Рано аз познах наслада,
рано мрак пред мене пада.
За какво да впирам взор
към бездушния простор?
Връщат ли молби, кажи ми,
мъртъвци невъзвратими?“
„Господи, тя... от скръбта...

Дъще мила, със смъртта
идва на теглото краят —
за смирените е раят!
Ад бунтовните гори.
Пред небето се смири!“

„Що са мъките на ада
и небесната награда?
С милия навред е рай.
А без него този край
безотрадно място става.
Майко, господ ни забравя!“
Зарад жребия жесток
тъй на съд зовяла бог
безутешната Людмила...
Мръква. Дъх нощта стаила,
гледа как звезди блестят.
Тъмночерен е лесът.

Ту над облак рог извива,
ту зад облака се скрива
величавата луна.
В стихналата равнина
дълги сенки планината
е простряла до гората.
Заблестелите води
и далечните звезди
в светъл сумрак са обвити.
Спят могили в далнините.
Спят гори и долини...
Чуй!... Среднощен час звъни.

В миг появил от долината
и се втурнал от гората
бърз ветреца от клон на клон.
Млад ездач препуска кон.
Конят цвили и лудува...

Идат... Ей!... (Людмила чува.)
Блъскат портата с ръка...
Звънва медната халка...
Тихо шепот се раздава...
(Всичко в нея затрептява.)
Глас познат отвън трепти —
нежно милият шепти:
„Спи ли моята Людмила?
Помниш ли ме още, мила?
Или с друг ме замени?
Ставай! Годеник срещни!“

„Ти ли този зов изрече?
Ах, от плач и сълзи вече
ще остана без гледец!
Значи, трогна бог-отец
мъката на дева бедна.
Теб ли, мили, ще погледна?
Где си бил до днес и как
у дома се върна пак?“

„Моят дом е край Нарева.
Грейне ли луната-дева,
звънне ли среднощен час,
от килията тогаз
тръгвам и на стремената
аз се мятам в тъмнината.
Късно тръгнах в път нелек.
Моя ти ще си навек...
Чу ли? Совите пустинни...
Чу ли? Песни, брачни химни...
Цвили конят ми за път.
Да вървим! Дойде часът!“

„Нека блесне пак луната.
Хладен вятър в равнината,
всичко в тъмен мрак се скри,

не блести луна дори.“
„Вятърът ще спре да вее
и луната ще изгрее.
Имаме сто версти път.
Чу ли? Конят ми отвъд
цвили вече с всичка сила.
Гибелно ще бъде, мила,
ако още тук стоим.
Няма време! Да вървим!“

„Но нима тъй късно стана?
Чу ли? Селската камбана
полунощ ни извести.“
„Стихна вятърът. Блести
в езерен харман водата.
Ще препуснем през полята.“
„Где е твоят дом, кажи?“
„Там във Литва той лежи.
Хладен, тих, уединен е —
цял е скрит в треви зелени.
Шест дъски и кръст един.
Няма време! Да вървим!“

Той препуснал. И Людмила
с нежните ръце обвила
плахо своя мил. Едва
прислонила тя глава.
Като литнал, през долини,
през баири и рътлини
бърза конят в своя път
и копитата искрят.
Прах на облаци се вдига
и проблясват във верига
ров след ров и хълм след хълм.
Мостове се люшват с гръм.

Месецът зад хълм се спуска.

Мъртвият в галоп препуска
с девата към гроб студен.
„Дево, страшно ли е с мен?“
„Но за мъртъвците гроба
дом е в земната утроба.“
„Слушай! Шумолят листа.
Вик отеква в пустошта.
Черна врана там прехвърква.
Конят трепва и се дръпва.“
„Наближихме ли, кажи?“
„Дълъг път пред нас лежи.“

Тихи сенки прошумяват.
Своя гробен прах оставят
призраците в хор незрим
и във облачния дим,
дето месец рог издига,
се залавят във верига
като светъл хороход.
Литнали в самия свод,
те въздушни химни пеят.
Сякаш листи се люлеят.
Сякаш лек ветреца трепти.
Сякаш ручейче шурти.

Месеца зад хълм препуска.
Мъртвият в галоп препуска
с девата към гроб студен.
„Страшно ли е, дево, с мен?“
„Но за мъртъвците гроба
дом е в земната утроба.“
„Коньо, времето лети.
Ранният ветреца трепти.
Бързай! Време не остава,
че зорницата изгрява.
Месеца зад облак спря.
Коньо мой, петел пропя!“

„Близко ли е?“ — тя го пита.
„Свърши!“ — отговор долита.
Пада тежък катинар.
Пред врата като олтар
конят влита с всичка сила.
Вижда клетата Людмила
божи храм и гроб до гроб.
По гробовете в галоп
бърза конят край стената.
Чува шепот тя в тревата.
Тих мъртвешки глас шепти.
Ей деницата пламти.

Конят, заискрил копита,
върху пресен гроб връхлита
и с ездача в него — бух!
В миг подземен тътен глух.
Гробните дъски пропукват,
кости в костите почукват,
прах се вдига, обръч — хлоп!...
Ненадейно този гроб
се разтвори пред Людмила.
Где ти е женихът, мила,
и венчалният венец?
Ах, женихът е мъртвец!

Вижда тя със взор уплашен
посинял трупа му страшен,
с дълъг бял саван обвит.
Бе преди тъй мил на вид,
а сега — очи изпити,
хлътнали съвсем страните,
сините ръце — на кръст...
Изведнъж я вика с пръст:
„Стигнахме!... Ела, Людмила!...
Вместо във постеля, мила,

*под савана ще лежим —
в общ гроб двамата ще спим...“*

*А Людмила?... Вкаменена,
с гаснещ взор, със кръв вледена,
мъртва паднала за миг.
В облаците — стон и вик,
близо под пръстта — шептене.
Над гробовете студени
мъртъвците с хлътнал взор
се изправят в страшен хор:
„Грешно е да се роптае.
Бог съдбата ни чертае.
Чу той скръбния ти глас.
Край! Удари своят час!“*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.